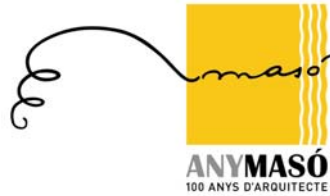

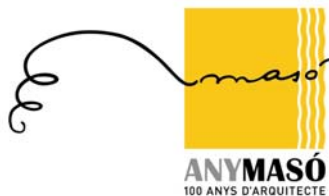
Any Masó cent anys d'arquitecte
Dossier de Premsa

Any Masó, cent anys d'arquitecte

El 7 d'abril de l'any 2006 es compliran cent anys de l'obtenció del títol d'arquitecte per part de Rafael Masó Valentí i, per celebrar aquesta efemèride el gener de l'any 2005 es va constituir la **Comissió Any Masó** integrada per la Generalitat de Catalunya, la Diputació de Girona, l'Ajuntament de Girona, la Universitat de Girona, i el Col·legi d'Aparelladors i Arquitectes Tècnics de Girona, el Sr. Narcís-Jordi Aragó (com a representant de la família de l'arquitecte) els Srs. Xavier Albertí, Narcís Comadira i Joan Tarrús (com a especialistes i coneixedors de la figura de Masó) i coordinada per la Demarcació de Girona del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya. Des d'aleshores la comissió ha estat treballant amb l'objectiu d'implicar a tots els elements de la societat per poder definir un programa d'activitats que difongui la vida i l'obra de l'arquitecte gironí; perquè des del coneixement serà més fàcil abordar la qüestió fonamental, la protecció i restauració d'aquest patrimoni.

L'abril de 2005 l'Ajuntament de Girona va declarar **Any Masó** el període comprès entre setembre de 2006 i setembre de 2007, des d'aleshores s'han adherit a la proposta la Diputació de Girona, el Parlament de Catalunya i els ajuntaments d'Anglès, Bescanó, Brunyola, Castell-Platja d'Aro, Cerdanyola del Vallès, Olot, Palafrugell, Quart, Sant Feliu de Guíxols, Sant Gregori, Sant Hilari Sacalm, Santa Coloma de Farners, Sarrià de Ter, Sils, Torroella de Montgrí, La Vall d'en Bas i Vilablareix.

Rafael Masó Valentí (1880-1935)

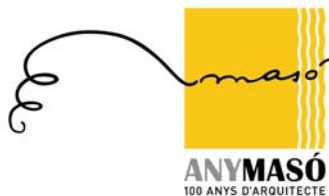
Rafael Masó i Valentí neix a Girona l'any 1880. El 1900 inicia els estudis d'Arquitectura a Barcelona i obté el títol d'arquitecte el 1906, compartint promoció amb Josep M. Pericas i Josep M. Jujol. Format en l'ambient del Modernisme, ja des de les primeres obres defineix els trets del que serà el noucentisme gironí. Recupera la tradició artesana de la ceràmica, la fusta, el vitrall i la forja i marca un estil arquitectònic que dona caràcter a la ciutat. La seva producció s'estén per tota la demarcació, amb obres tant importants com la Farinera Teixidor, les cases Batlle, Ensesa i Teixidor a Girona, la Casa Masramon a Olot, la Cooperativa Palafrugellenca a Palafrugell i el conjunt de ciutat-jardí de S'Agaró, entre moltes altres.

Al marge de la faceta professional com arquitecte, destaca també el seu vessant literari. A Girona, freqüentarà el cercle de Xavier Montsalvatge, Carles Rahola, Miquel de Palol i Prudenci Bertrana tot col·laborant en diverses publicacions. A Barcelona entra en contacte amb intel·lectuals com Josep Carner, Jaume Bofill i Mates, J.M. López Picó i Emili Vallès, que són el nucli literari que va iniciar el canvi de gust que va preparar el noucentisme. En aquest context Rafael Masó escriu proses poètiques que manifesten el seu amor per a les petites coses, els costums familiars, i a la seva ciutat i també articles d'opinió a la premsa de l'època. Els seus poemes foren premiats en diferents jocs florals i alguns foren inclosos a *l'Almanac dels Noucentistes* (1911).

Al llarg de la seva vida desenvolupa també una important labor cultural, col·laborant en la fundació de la societat Athenea i convertint-se en l'ànima d'un grup d'artistes i artesans entre els quals cal destacar: l'escultor Fidel Aguilar, el pintor i ceramista Joan Baptista Coromina, el ferrer Nonito Cadenas i els decoradors Josep Maria, Lluís i Jaume Busquets, entre d'altres.

El seu interès per millorar la societat des de l'arquitectura i les arts, el porta també a l'activitat política. Tot i que a Barcelona, de la mà del seu amic Jaume Bofill, milità a les Joventuts Catalanistes de la Lliga, no serà fins les eleccions municipals de 1920 quan s'integra a la candidatura de la Lliga que guanyarà les eleccions a l'ajuntament de Girona. Rafael Masó entra a l'ajuntament com regidor, amb el doble objectiu de racionalitzar la política urbanística de la ciutat, sobretot el que fa tractament del barri vell i també la de millorar la dotació d'equipaments culturals.

L'adveniment de la dictadura de Primo de Rivera el setembre de 1923 interromp la vida democràtica. El curs dels esdeveniments porta, per Nadal, a la suspensió i l'empresonament de Rafael Masó i altres regidors catalanistes. Masó sortirà de la presó el gener de 1924 però rebrà una sanció que l'incapacitarà per actuar com a professional en obres oficials. L'arquitecte retornarà a l'ajuntament entre el febrer de 1930, data de la caiguda de Primo de Rivera i l'abril de 1931, quan es proclama la República.

Rafael Masó, també va ser arquitecte delegat de l'Institut d'Estudis Catalans pel Servei de Catalogació i Conservació de Monuments, corresponsal a Girona del Foment de les Arts Decoratives, acadèmic de la Real Academia de Bellas Artes de San Fernando i Membre de la Comissió Provincial de Monuments.

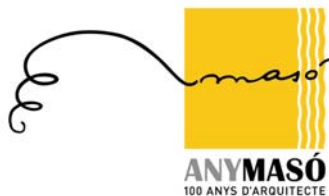
La seva activitat com a arquitecte viu la crisi del modernisme. Intenta trencar amb aquest passat immediat tot partint d'un cert neopopulisme i de les experiències d'avantguarda de l'arquitectura europea. S'interessà especialment per l'arquitectura domèstica anglesa (Voysey, Mackintosh) i la Sezesion vienesa (Hoffmann, Olbrich, Loos). Aquests interessos els cultivarà a través de la lectura i subscripció de diverses revistes europees.

L'estudi de la seva arquitectura es concreta en tres períodes: El primer (1906-1911) en el qual Rafael Masó intenta formular un llenguatge propi, malgrat que acusa les influències comentades. Són els anys de la reforma del Mas El Soler, la farmàcia Masó, la Casa Batlle, la Farinera Teixidor, el magatzem Ensesa i les cases Salieta i Masó.

L'any 1912, de retorn de seu viatge de nuvis per Àustria i Alemanya, enceta un segon període que durarà fins el 1922 i en el que reforça la seva actitud inicial de definir un estil propi. És el moment de les obres plenament noucentistes, que es considera el més interessant de la seva trajectòria. Durant aquest segon període Rafael Masó projecta les cases que han esdevingut referència en l'arquitectura catalana del moment: l'edifici Athenea, les cases Cendra, Masramon, Ensesa, Cases i Teixidor, el garatge Callicó i la Casa Gispert Saüch.

En el tercer període (1923-1935) es reforça la idealització de Catalunya i l'expressió d'aquesta mitjançant elements de la tradició (esgrafiats, columnes, terracottes...). La Econòmica Palafrugellense, les cases Cots i Colomer i les urbanitzacions Teixidor i S'Agaró, en són bona mostra. En aquesta etapa també demostra un interès creixent per l'estudi i la recuperació del patrimoni.

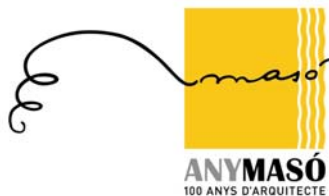
Rafael Masó mor a Girona l'any 1935, essent president de la Demarcació del Col·legi d'Arquitectes, a l'edat de 55 anys. L'estudi i investigació de la seva obra han estat decisius per a la sensibilització i recuperació del patrimoni arquitectònic de la ciutat.

Any Masó, programa provisional

Aquest programa que es presenta és només un avanç del conjunt d'actes que les diferents entitats i institucions estan preparant. En els propers mesos es definiran les activitats que preparen els ajuntaments adherits a l'Any Masó, així com les iniciatives del Punt i el Diari de Girona. La programació definitiva serà presentada a la ciutadania en el decurs la festa inaugural prevista per a principis de setembre de 2006, que suposarà el tret de sortida de la celebració de l'Any Masó.

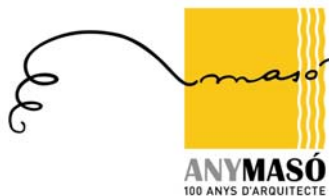
Totes les informacions relatives al programa d'actes es podran consultar a la web de l'Any Masó (www.rafaelmaso.org). Aquesta actualment no es troba operativa però s'hi està treballant per poder tenir enllestida en les properes setmanes. En ella s'hi actualitzarà tota la informació relativa a l'Any Masó.

1. Exposicions

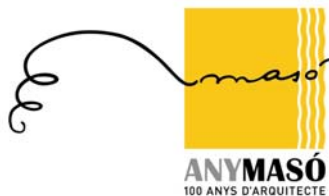
setembre 2006 / gener 2007	Rafael Masó i Valentí, arquitecte
comissaris	Raquel Lacuesta i Lluís Cuspinera
organitza	Fundació La Caixa
lloc	Sala Girona de la Fundació La Caixa (c. Sèquia, 5. 17001 – Girona)
descripció	Rafael Masó i Valentí va ser un dels exponents més destacats de l'arquitectura noucentista gironina i catalana. La seva producció va estar marcada pel seu intent de renovació i un plantejament clarament noucentista davant les innovacions que provenien del centre d'Europa. L'exposició mostrarà l'obra d'en Masó a través de material fotogràfic, fílmic i dels seus projectes arquitectònics, amb l'objectiu de descobrir aquells factors que conjuminats li van aportar innegable creativitat.
itinerança	A partir del mes de gener de 2007 l'exposició es podrà veure a Olot, Sant Feliu de Guíxols i Barcelona.
publicació	Catàleg Rafael Masó i Valentí, arquitecte amb textos de Raquel Lacuesta, Lluís Cuspinera, Francesc Balaña i altres.

21-octubre-2006 / 15-gener-2007	Artistes-Masó-Artesans
comissari	Bernat Catllar Gosà
organitza	Museu d'Art de Girona
lloc	Àmbit 2 del Museu d'Art de Girona (Pujada de la Catedral,12. 17004 – Girona)
descripció	Exposició que recollirà l'impuls que donà Masó a un seguit d'artesans i industrials gironins (Cadenas, Carmaniu, Marcó, Coromina...) que els portarà a relacionar-se amb altres artesans més enllà de les nostres fronteres.
publicació	Catàleg Masó i els artesans amb textos de Bernat Catllar.

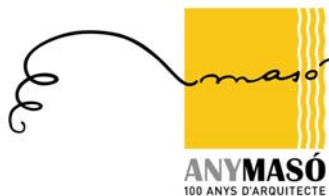
29-octubre-2006 / 7-gener-2007	<i>Rafael Masó, ciutadà de Girona</i>
comissari	Narcís -Jordi Aragó Masó
organitza	Ajuntament de Girona
lloc	Sala d'exposicions del Museu d'Història de la Ciutat (Pl. Institut Vell, 1. 17004 – Girona)
descripció	Aquesta mostra vol apropar al públic la vessant més humana del genial arquitecte gironí, més enllà de la seva activitat professional.
visites	Paral·lelament s'organitzaran visites comentades per a adults i per a estudiants de tots els cicles.
publicació	Catàleg <i>Rafael Masó, ciutadà de Girona</i> amb textos de Narcís-Jordi Aragó, Xavier Carmaniu, Eva Vazquez i Jordi Bohigas.

octubre 2006 / per determinar	<i>Geografia de Rafael Masó. L'arquitecte i les comarques gironines</i>
comissari	Rosa Maria Gil Tort
organitza	Diputació de Girona
lloc	Girona (per determinar)
descripció	L'exposició es planteja amb la voluntat d'oferir una visió de l'arquitecte clarament arrelat a les comarques de Girona. La intenció es presentar un arquitecte que va més enllà de la ciutat de Girona i es vincula al territori més ampli de la Demarcació. No es tracta d'una exposició purament d'arquitectura sinó que, tot i que aquesta és un element determinant, es té molt en compte els vincles literaris i gràfics (dibuixos i imatges) que Rafael Masó va trenant amb el territori.
Itinerança	Aquesta exposició es podrà veure a tots els municipis de la demarcació de Girona que ho sol·licitin.

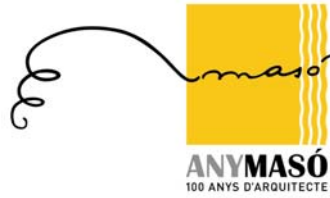
octubre 2006 / gener 2007	<i>La imatge estereoscòpica: l'aportació dels Masó</i>
comissaris	Dani Freixes, Jordi Pons i Joan Boadas
organitza	Museu del Cinema i el Centre de Recerca i Difusió de la Imatge de l'Ajuntament de Girona
lloc	Museu del Cinema (c/ Sèquia, 1 - Girona)
descripció	L'objectiu d'aquesta exposició és doble. Per una banda, explicar què és l'estereoscopia, el descobriment de les imatges i de la fotografia estereoscòpica i l'evolució històrica i l'ús de la imatge en tres dimensions fins els nostres dies (cameres, projectors, procediments fotogràfics, comercialització, joguines, cinema 3D, popularització...). Per altra banda, mostrar com la fotografia estereoscòpica va ser molt popular a finals del segle XIX i principis del XX, amb fotògrafs amateurs que van realitzar nombrosíssimes fotografies estereoscòpiques amb un alt nivell de qualitat, com l'exemple dels germans Masó. En el primer apartat s'exposarien objectes i fotografies del fons i col·leccions conservats al Museu del Cinema i al CRDI. El segon apartat mostraria un recull de fotografies dels germans Masó del fons del CRDI i de l'Arxiu Històric de la Demarcació de Girona del Col·legi d'Arquitectes.

11-maig-2007 / 2-juny-2007	<i>L'edifici de la Punxa i l'arquitecte Rafael Masó - Detalls</i>
comissaris	Francesc X. Bosch Aragó i Narcís Sureda Daunís
organitza	Col·legi d'Aparelladors i Arquitectes Tècnics de Girona
lloc	Seu Col·legial – Casa de la Punxa (c. Santa Eugènia, 19. 17005 – Girona)
descripció	Exposició sobre detalls arquitectònics de l'edifici de la Punxa (forja, ceràmica, esgrafiats, pedra, pre-fabricats, vitralls, etc.).
publicació	Catàleg <i>L'edifici de la Punxa i l'arquitecte Rafel Masó – Detalls</i> , amb textos de Josep Pujol i Francesc X. Bosch Aragó.

setembre 2006 / desembre 2006	<i>La ceràmica en l'arquitectura de Rafael Masó</i>
organitza	Ajuntament de la Bisbal d'Empordà – Terracotta Museu
lloc	Terracotta Museu (c. Sis d'octubre, 99. 17100 – La Bisbal d'Empordà)
descripció	L'exposició sorgeix de la relació entre l'arquitectura i els materials ceràmics, especialment en el peculiar ús que l'arquitecte Masó féu de la ceràmica (vidrada i fumada), tant les que ell va dissenyar com les que va utilitzar en les seves construccions. Organitzada a partir d'un recorregut pels principals edificis de l'arquitecte on es destaca l'ús d'aquest tipus de revestiment, l'exposició estarà formada bàsicament per peces del fons de Terracotta Museu, i tindrà especial interès en mostrar els processos de producció industrial, així com l'utilatge i la maquinària necessària per manufacturar-la.
taller	Es desenvoluparà un taller didàctic que potenciï els aspectes de creativitat i de joc a partir de les relacions entre l'arquitectura i els materials ceràmics de revestiment. Aquesta experiència pedagògica s'oferiria a tots els escolars catalans.

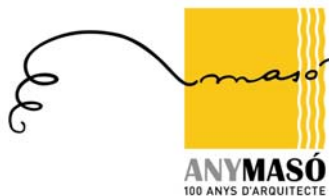
setembre 2006 / setembre 2007	<i>Fotografies del concurs Masó i la seva obra</i>
comissaris	Àngel Vilà, Carles Borrell, Xavier Albertí
organitza	Associació Gironina d'Entitats Fotogràfiques, AGEF
lloc	Itinerant per diverses poblacions de les comarques de Girona.
descripció	Exposició organitzada a partir de les fotografies premiades al concurs de fotografia organitzat per l' Associació Gironina d'Entitats Fotogràfiques.

2. Altres publicacions

setembre 2006	<i>Antologia de Rafael Masó</i> (títol provisional)
autor	Edició a cura de David Prats
edita	Fundació Valvi i Curbet Editors

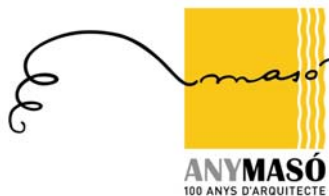
abril 2007	<i>La correspondència de Rafael Masó amb els intel·lectuals</i> (títol provisional)
autor	Edició a cura de Xavier Pla
edita	Diputació de Girona

3. Cursos i Conferències

juliol 2007	Rafael Masó, el noucentisme i el seu context internacional. Curs d'estiu
coordinadors	Dra. Margarida Casacuberta, Dra. Raquel Lacuesta i Dr. Joaquim M. Puigvert.
organitza	Universitat de Girona
lloc	Girona i Sant Feliu de Guíxols (a confirmar)
descripció	Curs d'estiu que d'adreça a estudiants universitaris, llicenciats, doctorands, arquitectes, professors de secundària i persones interessades en Rafael Masó i el noucentisme. El curs inclourà sessions teòriques fetes per especialistes i sortides d'estudi que possibilitin contemplar i comentar <i>in situ</i> algunes de les principals obres de Rafael Masó a les comarques gironines. El curs pretén resituar la trajectòria de Rafael Masó en el context sociopolític i cultural del noucentisme i en la cultura arquitectònica europea de les quatre primeres dècades del segle XX. És per això que s'inclouran sessions monogràfiques sobre l'arquitecte i sessions de caràcter més general sobre el noucentisme a Catalunya i l'arquitectura catalana, espanyola i europea de les primeres dècades del segle XX. L'enfocament del curs serà multidisciplinar de manera que el seu professorat serà format per historiadors i historiadores de la literatura, l'art, l'arquitectura, la cultura i la societat contemporània.

primavera 2007	Cicle de conferències sobre Rafael Masó (títol per definir)
organitza	Aula d'Humanitats del Centre Cultural La Mercè
lloc	Centre Cultural La Mercè
descripció	Cicle de conferències sobre les diferents vessants artístiques i intel·lectuals de Rafael Masó.

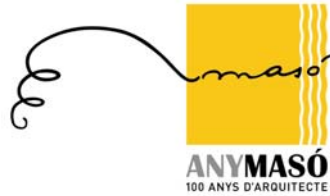
4. Itineraris i Visites

setembre 06 / juny 07	Itinerari: <i>L'arquitectura de Rafael Masó a Girona</i>
organitza	Caseta de la Devesa – Ajuntament de Girona
descripció	És un recorregut per la ciutat pensat per fer conèixer l'obra de Rafael Masó, clar exemple d'artista noucentista: arquitecte, poeta i polític. Gran part de la seva obra arquitectònica i urbanística és encara present a la ciutat de Girona.

setembre 06 / juny 07	Itinerari: <i>Masó i la ciutat de Girona</i>
organitza	Caseta de la Devesa – Ajuntament de Girona
descripció	Es un recorregut pels carrers de Girona basat en la vida política i cultural de Masó i lligat a l'exposició del Museu d'Història de la Ciutat: Masó i la ciutat de Girona.

setembre 2006	Anem a <i>conèixer l'arquitectura de Rafael Masó a Girona</i>
organitza	Caseta de la Devesa – Ajuntament de Girona
descripció	Recorregut, acompanyat per un educador, pels carrers de Girona per conèixer l'obra arquitectònica de Rafael Masó. Es farà en caps de setmana i especialment adreçat a famílies i a la ciutadania en general.

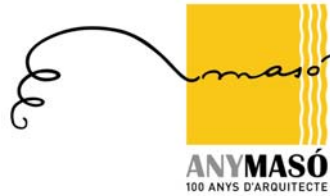
setembre 2006	Anem a <i>conèixer Masó i la ciutat de Girona</i>
organitza	Caseta de la Devesa – Ajuntament de Girona
descripció	Recorregut, acompanyat per un educador, pels carrers de Girona per conèixer Masó, la persona, el polític i la seva relació amb la ciutat. Es farà en caps de setmana i especialment adreçat a famílies i a la ciutadania en general.

5 de novembre i 3 de desembre de 2006	Visites dinamitzades a l'exposició <i>Rafael Masó, ciutadà de Girona</i>
organitza	Museu d'Història de la Ciutat – Ajuntament de Girona

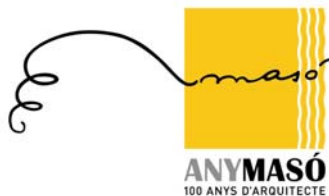
19 de novembre i 17 de desembre de 2006	Visites comentades a cura del comissari a l'exposició <i>Rafael Masó, ciutadà de Girona</i>
organitza	Museu d'Història de la Ciutat – Ajuntament de Girona

7-novembre-2006 / 7-gener-2007	Visites guiades per a cicle superior d'educació primària, ESO, ESPO i grups d'adults a l'exposició <i>Rafael Masó, ciutadà de Girona.</i>
organitza	Museu d'Història de la Ciutat – Ajuntament de Girona

5. Estudis

setembre 2006 / setembre 2007	<i>Redacció de fitxes sobre l'estat de l'obra de Rafael Masó</i>
organitza	Demarcació de Girona del COAC (Col·legi d'Arquitectes de Catalunya) i AADIPA (Agrupació d'Arquitectes per a la Defensa i la Intervenció en el Patrimoni Arquitectònic) amb el suport de la Generalitat de Catalunya.
lloc	Demarcació de Girona
descripció	Elaboració de fitxes tècniques tendents a definir l'estat de conservació, patologies estructurals, grau de persistència d'elements originals i necessitats d'actuació referides a les obres més significatives o amb més perill de Rafael Masó. El treball es materialitzarà en fitxes obertes en una exposició i/o publicació a realitzar a la seu demarcació.

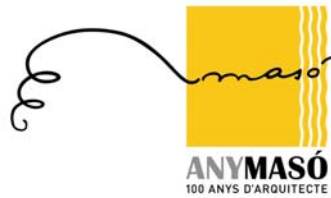
6. Altres

febrer - juliol 2006	concurs <i>Masó i la seva obra</i>
organitza	Associació Gironina d'Entitats Fotogràfiques
descripció	Concurs de fotografia obert a tothom. Fotografies de l'obra arquitectònica de Rafael Masó. Mides fotografia 20x30 cm muntades en un suport rígid 40x50 cm, vertical.

setembre 06 / juny 07	concurs <i>Fotografiant Masó</i>
organitza	Caseta de la Devesa – Ajuntament de Girona
descripció	Concurs de fotografies d'edificis o elements d'aquests edificis obra de Rafael Masó. Adreçat als alumnes dels centres escolars.

abril 07 / juliol 07	concurs <i>Fem un punt de llibre</i>
organitza	Ajuntament de Girona – Servei Municipal de Biblioteques
descripció	VI Concurs de Punts de llibre organitzat per les Biblioteques Municipals. El motiu del punt de llibre serà Rafael Masó.

setembre 06 / juny 07	<i>Carpeta de les cases de Masó a Girona</i>
organitza	Caseta de la Devesa – Ajuntament de Girona
descripció	Carpeta amb dibuixos d'algunes de les cases de Masó amb informacions i orientacions pels mestres i activitats adreçades als alumnes de primària.

maig 2007	<i>Participem a l'exposició de flors</i>
organitza	Caseta de la Devesa – Ajuntament de Girona
descripció	La composició floral que faran les escoles per participar a l'Exposició de Flors de Girona serà un treball floral i plàstic a l'entorn de Rafael Masó.

Per a més informació:

Departament de Comunicació Any Masó: Vanessa Masip.
☎ 972.41.28.96 / 972.41.27.27 - ✉: premsa.gir@coac.net